

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 24. augusta 2012

o zmene a doplnení prílohy I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn

(Text s významom pre EHP)

(2012/490/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005⁽¹⁾, a najmä jeho článok 23 ods. 2,

keďže:

- (1) Nariadením (ES) č. 715/2009 sa stanovujú nediskriminačné pravidlá pre podmienky prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, aby sa zaistilo riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom. Pretože duplicita plynárenských prepravných sietí nie je vo väčšine prípadov hospodárna a efektívna, hospodársku súťaž na trhoch so zemným plynom stimuluje sprístupnenie infraštruktúry tretím stranám transparentným a nediskriminačným spôsobom. Častý výskyt zmluvného preťaženia, keď používatelia siete nemôžu získať prístup do plynárenských prepravných sietí napriek fyzickej dostupnosti kapacity, je prekážkou na ceste k dokončeniu vnútorného trhu s energiou.
- (2) Prax ukázala, že aj napriek uplatňovaniu niektorých zásad riadenia preťaženia, napríklad poskytovania prerušiteľných kapacít, ako to predpokladá nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 z 28. septembra 2005 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn⁽²⁾ a nariadenie (ES) č. 715/2009, zmluvné preťaženie v prepravných sieťach Únie pre zemný plyn zostáva prekážkou brzdiacou rozvoj dobre fungujúceho vnútorného trhu s plynom. Je preto potrebné zmeniť a doplniť usmernenia o uplatňovaní postupov riadenia preťaženia v prípade zmluvného preťaženia. V súlade s článkom 23 ods. 3 nariadenia (ES) č. 715/2009 v navrhovaných usmerneniach by sa mali odrážať rozdiely medzi národnými plynárenskými systémami a môžu sa stanoviť minimálne požiadavky, ktoré treba splniť na dosiahnutie podmienok nediskriminačného a transparentného prístupu k sieti s ohľadom na postupy riadenia preťaženia.
- (3) Postupy na riadenie preťaženia by sa mali uplatňovať v prípade zmluvného preťaženia a ich cieľom je riešiť tieto prípady prinesením nevyužitej kapacity späť na trh, aby bola prerozdelená počas obvyklých postupov pridelovania.

- (4) Ak je prepojovací bod pravidelne vystavovaný fyzickému preťaženiu, postupy riadenia preťaženia často nemusia pomáhať. V takých prípadoch by sa k riešeniu malo pristupovať z hľadiska plánovania siete a investícií.
- (5) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009⁽³⁾ Agentúra pre spoluprácu energetických regulačných úradov (ďalej len „agentúra“) by mala monitorovať a analyzovať realizáciu týchto usmernení. Je potrebné, aby prevádzkovatelia prepravných sietí uverejňovali informácie potrebné na identifikovanie výskytu zmluvného preťaženia vo formáte vhodnom na spracovanie.
- (6) Podľa článku 24 nariadenia (ES) č. 715/2009 národné regulačné orgány zaisťujú dodržiavanie týchto usmernení.
- (7) Aby sa zaistilo, že postupy riadenia preťaženia sa čo najefektívnejšie uplatňujú vo všetkých prepojovacích bodoch, a s ohľadom na maximalizovanie kapacít, ktoré sú k dispozícii vo všetkých susediacich systémoch vstupu – výstupu, je veľmi dôležité, aby národné regulačné orgány a prevádzkovatelia prepravných sietí z rôznych členských štátov a v rámci členských štátov úzko spolupracovali medzi sebou a jeden s druhým. Národné regulačné orgány a prevádzkovatelia prepravných sietí by mali prihliadať na osvedčené postupy a usilovať sa o harmonizovanie postupu implementácie týchto usmernení. Konajúc v súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 713/2009 agentúra a národné regulačné orgány by mali zaistiť, aby sa najúčinnnejšie postupy riadenia preťaženia vykonávali na príslušných bodoch vstupu a výstupu v celej Únii.
- (8) Keďže prevádzkovatelia prepravných sietí majú podrobné informácie o fyzickom používaní siete a majú najlepšie predpoklady na posúdenie budúcich tokov, je vhodné, aby určili množstvo dodatočnej kapacity, ktorá by mala byť k dispozícii okrem vypočítanej technickej kapacity. Prevádzkovatelia prepravných sietí poskytnutím väčšej pevnej kapacity, než je technicky k dispozícii, a zohľadnením scenárov tokov a rezervovaných kapacít berú na seba riziko, ktoré by sa malo náležite odmeniť. Na účely určenia príjmov prevádzkovateľov prepravných sietí by sa však takéto dodatočné kapacity mali prideľovať, len ak bola pridelená všetka ostatná kapacita

(1) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36.

(2) Ú. v. EÚ L 289, 3.11.2005, s. 1.

(3) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 1.

vrátane kapacity vyplývajúcej z uplatňovania iných postupov riadenia preťaženia. Prevádzkovatelia prepravných sietí by mali úzko spolupracovať na stanovovaní technickej kapacity. S cieľom vyriešiť možnú situáciu fyzického preťaženia by prevádzkovatelia prepravných sietí mali uplatňovať nákladovo najefektívnejšie opatrenia vrátane buď spätného odkupovania kapacity, alebo prijímania iných technických alebo obchodných opatrení.

- (9) Nariadenie (ES) č. 715/2009 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.
- (10) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 51 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES ⁽¹⁾,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Príloha I k nariadeniu (ES) č. 715/2009 sa mení a dopĺňa v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 24. augusta 2012

Za Komisiu
predseda
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94.

PRÍLOHA

Príloha I k nariadeniu (ES) č. 715/2009 sa mení a dopĺňa takto:

1. Bod 2.2 sa nahrádza týmto textom:

„2.2. Postupy riadenia preťaženia v prípade zmluvného preťaženia

2.2.1. Všeobecné ustanovenia

1. Ustanovenia bodu 2.2 sa vzťahujú na prepojovacie body medzi susediacimi vstupno-výstupnými systémami bez ohľadu na to, či sú fyzické, alebo virtuálne, medzi dvoma alebo viacerými členskými štátmi alebo v rámci toho istého členského štátu, pokiaľ tieto body podliehajú postupom rezervácie vykonávaným používateľmi. Môžu sa vzťahovať aj na body vstupu do tretích krajín a výstupu z tretích krajín, ak tak rozhodne príslušný národný regulačný orgán. Body výstupu ku konečným spotrebiteľom a do distribučných sietí, body vstupu zo zariadení LNG a výrobných zariadení a body vstupu do zásobníkov a výstupu z nich nepodliehajú ustanoveniam bodu 2.2.
2. Na základe informácií uverejnených prevádzkovateľmi prepravných sietí podľa oddielu 3 tejto prílohy, a ak je to vhodné, validovaných národnými regulačnými orgánmi, agentúra do 1. marca každého roku, počínajúc rokom 2014, uverejní správu o monitorovaní preťaženia na prepojovacích bodoch, pokiaľ ide o produkty pevnej kapacity predané v predchádzajúcom roku, pri čo najväčšom zohľadnení obchodovania s kapacitou na sekundárnom trhu a využívania prerušiteľnej kapacity.
3. Každú ďalšiu kapacitu sprístupnenú uplatňovaním jedného z postupov riadenia preťaženia, ako sa ustanovuje v bodoch 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 a 2.2.5, poskytnú prevádzkovatelia príslušnej prepravnej siete v obvyklom procese pridelovania.
4. Opatrenia uvedené v bodoch 2.2.2, 2.2.4 a 2.2.5 sa vykonávajú od 1. októbra 2013. Body 2.2.3.1 až 2.2.3.5 sa uplatňujú od 1. júla 2016.

2.2.2. Zvýšenie kapacity nadmerným objednaním a schémou spätného odkúpenia

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí navrhnu a po schválení národným regulačným orgánom zavedú stimulačné nadmerné objednanie a schému spätného odkúpenia, aby poskytli ďalšiu kapacitu na pevnom základe. Pred zavedením národný regulačný orgán konzultuje s národnými regulačnými orgánmi susediacich členských štátov a zohľadní stanoviská susediacich národných regulačných orgánov. Ďalšia kapacita sa definuje ako pevná kapacita ponúknutá ako doplnok k technickej kapacite prepojovacieho bodu, vypočítaná na základe článku 16 ods. 1 tohto nariadenia.
2. Nadmerné objednanie a schéma spätného odkúpenia stimuluje prevádzkovateľov prepravných sietí, aby dali k dispozícii dodatočné množstvo pevnej kapacity s prihliadnutím na technické podmienky, ako je výhrevnosť, teplota a očakávaná spotreba príslušných vstupno-výstupných systémov, a kapacity v susediacich sieťach. Prevádzkovatelia prepravných sietí uplatňujú dynamický prístup s prihliadnutím na prepočítanie technickej alebo dodatočnej kapacity vstupno-výstupného systému.
3. Nadmerné objednanie a schéma spätného odkúpenia sú založené na stimulačnom režime, ktorý odráža riziká prevádzkovateľov prepravných sietí pri ponúkaní dodatočnej kapacity. Schéma spätného odkúpenia je štruktúrovaná tak, že výnosy z predaja dodatočnej kapacity a náklady na túto schému alebo opatrenia podľa odseku 6 sú rozdelené medzi prevádzkovateľov prepravných sietí a používateľov sietí. Národné regulačné orgány rozhodujú o rozdelení príjmov a výdavkov medzi prevádzkovateľa prepravnej siete a používateľa siete.
4. Na účely určenia príjmov prevádzkovateľov prepravných sietí technická kapacita, najmä prenechaná kapacita, ako aj v relevantných prípadoch kapacita vyplývajúca z uplatňovania pevných mechanizmov „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanovených deň vopred a dlhodobých mechanizmov „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) sa považuje za pridelenú pred každou ďalšou kapacitou.
5. Pri určovaní ďalšej kapacity prevádzkovateľ prepravnej siete zohľadní štatistické scenáre pravdepodobného množstva fyzicky nevyužitej kapacity v danom čase na prepojovacích bodoch. Berie do úvahy aj rizikový profil poskytovania dodatočnej kapacity, ktorý nevedie k nadmernej povinnosti spätného odkúpenia. Nadmerné objednanie a schéma spätného odkúpenia hodnotí tiež pravdepodobnosť a náklady spätného odkúpenia kapacity na trhu a vyjadruje to v množstve dodatočnej kapacity, ktorá sa má dať k dispozícii.
6. Aby prevádzkovatelia prepravných sietí zachovali integritu siete, uplatnia v prípade potreby trhový postup spätného odkúpenia, v ktorom môžu kapacitu poskytnúť používatelia sietí. Používatelia sietí sú informovaní o uplatniteľnom postupe spätného odkúpenia. Uplatňovaním postupu spätného odkúpenia nie sú dotknuté použiteľné núdzové opatrenia.
7. Prevádzkovatelia prepravných sietí posúdia pred uplatnením postupu spätného odkúpenia, či použitím alternatívnych fyzických a komerčných opatrení možno udržať integritu siete nákladovo efektívnejším spôsobom.

8. Prevádzkovateľ prepravnej siete pri navrhovaní nadmerného objednania a schémy spätného odkúpenia poskytne národnému regulačnému orgánu všetky príslušné údaje, odhady a modely s cieľom neskoršieho posúdenia schémy. Prevádzkovateľ prepravnej siete podáva národnému regulačnému orgánu pravidelné správy o fungovaní schémy a na jeho žiadosť mu poskytne všetky príslušné údaje. Národný regulačný orgán môže prevádzkovateľa prepravnej siete požiadať o revíziu schémy.

2.2.3. Pevný mechanizmus „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanovený deň vopred

1. Národné regulačné orgány vyžadujú od prevádzkovateľov prepravných sietí, aby uplatňovali prinajmenšom zásady stanovené v odseku 3 na používateľa siete v príslušnom prepojujacom bode s ohľadom na zmenu pôvodnej nominácie, ak sa na základe výročnej správy agentúry o monitorovaní podľa bodu 2.2.1.2 ukáže, že počas postupov pridelovania kapacity v prepojujacom bode dopyt pri rezervnej cene v prípade použitia aukcií preyšoval ponuku v roku zahrnutom do správy o monitorovaní pri produktoch používaných buď v uvedenom roku, alebo v jednom z nasledujúcich dvoch rokov:
 - a) najmenej pri troch produktoch pevnej kapacity počas jedného mesiaca alebo
 - b) najmenej pri dvoch produktoch pevnej kapacity počas jedného štvrtroka, alebo
 - c) najmenej pri jednom produkte pevnej kapacity počas jedného roka alebo dlhšie, alebo
 - d) nebol poskytnutý žiadny produkt pevnej kapacity počas jedného mesiaca alebo dlhšie.
2. Ak sa na základe výročnej správy o monitorovaní ukáže, že v nasledujúcich troch rokoch je nepravdepodobné opakovanie situácie uvedenej v odseku 1, napríklad v dôsledku sprístupnenia kapacity v dôsledku fyzického rozšírenia siete alebo vypovedania dlhodobých zmlúv, príslušné národné regulačné orgány môžu rozhodnúť o ukončení pevného mechanizmu „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanoveného deň vopred.
3. Pevná renominácia je povolená smerom hore do 90 % a smerom dole do 10 % kapacity zmluvne dohodnutej používateľom siete v prepojujacom bode. Avšak v prípade, ak nominácia prekročí 80 % zmluvne dohodnutej kapacity, polovica nenominovaného množstva sa môže renominovať smerom hore. Ak nominácia neprekročí 20 % zmluvne dohodnutej kapacity, polovica nominovaného množstva sa môže renominovať smerom dolu. Uplatňovaním tohto odseku nie sú dotknuté použiteľné núdzové opatrenia.
4. Pôvodný držiteľ zmluvne dohodnutej kapacity môže vyhradenú časť svojej zmluvne dohodnutej pevnej kapacity renominovať ako prerušiteľnú.
5. Odsek 3 sa neuplatňuje na používateľov siete – osoby alebo podniky a nimi kontrolované podniky podľa článku 3 nariadenia (ES) č. 139/2004 –, ktoré mali v predchádzajúcom roku v prepojujacom bode v držbe menej ako 10 % priemernej technickej kapacity.
6. V prepojujacom bode, kde sa podľa odseku 3 uplatňuje pevný mechanizmus „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanovený deň vopred, národný regulačný orgán uskutoční hodnotenie vzťahu s nadmerným objednaním a schémou spätného odkúpenia podľa bodu 2.2.2, čo môže viesť k rozhodnutiu národného regulačného orgánu neuplatňovať na tieto prepojujacie body ustanovenia bodu 2.2.2. Takéto rozhodnutie bezodkladne oznámi agentúre a Komisii.
7. Národný regulačný orgán môže rozhodnúť o zavedení pevného mechanizmu „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanoveného deň vopred podľa odseku 3 v niektorom prepojujacom bode. Pred prijatím tohto rozhodnutia národný regulačný orgán konzultuje s národnými regulačnými orgánmi susediacich členských štátov. V rámci prijatia tohto rozhodnutia národný regulačný orgán zoberie do úvahy súvisiace rozhodnutia susediacich národných regulačných orgánov.

2.2.4. Prenechanie zmluvne dohodnutej kapacity

Prevádzkovatelia prepravných sietí prijímú akékoľvek prenechanie pevnej kapacity, ktorá je zmluvne dohodnutá používateľom siete v prepojujacom bode s výnimkou produktov kapacity s trvaním jedného dňa a kratším. Používateľovi siete zostávajú práva a povinnosti v rámci zmluvy o kapacite, kým prevádzkovateľ prepravnej siete kapacitu neprerozdelení, a to v rozsahu kapacity neprerozdelennej prevádzkovateľom prepravnej siete. Prenechaná kapacita sa považuje za prerozdelenú až po pridelení všetkej dostupnej kapacity. Prevádzkovateľ prepravnej siete bezodkladne oznámi používateľovi siete každé prerozdelenie svojej prenechanej kapacity. Konkrétne náležitosti a podmienky prenechania kapacity, najmä v prípadoch, keď kapacitu prenecháva niekoľko používateľov siete, schvaľuje národný regulačný orgán.

2.2.5. Dlhodobý mechanizmus „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it)

1. Národné regulačné orgány vyžadujú od prevádzkovateľov prepravných sietí, aby čiastočne alebo úplne odobrali zmluvnú kapacitu v prepojovacom bode, ktorú používateľ siete sústavne nedostatočne využíva, pokiaľ tento používateľ nepredal ani neponúkol na predaj za rozumných podmienok svoju nevyužitú kapacitu a pokiaľ iný používateľ siete požiada o pevnú kapacitu. Zmluvne dohodnutá kapacita sa považuje za sústavne nedostatočne využívanú najmä vtedy, ak:
 - a) používateľ siete využíva priemerne menej než 80 % svojej zmluvnej kapacity, tak od 1. apríla do 30. septembra, ako aj od 1. októbra do 31. marca, počas účinnosti zmluvy dlhšej než jeden rok, a nemôže to riadne zdôvodniť alebo
 - b) používateľ siete systematicky nominuje takmer 100 % svojej zmluvne dohodnutej kapacity a renominuje smerom dolu so zámerom obísť pravidlá ustanovené v bode 2.2.3.3.
 2. Uplatňovanie pevného mechanizmu „využi to, inak to strácaš“ (use-it-or-lose-it) stanoveného deň vopred sa nepovažuje za odôvodnenie neuplatnenia odseku 1.
 3. Odobranie má za následok, že používateľ siete čiastočne alebo úplne stráca svoju zmluvnú kapacitu na danú dĺžku alebo na zostávajúcu dĺžku účinnosti zmluvy. Používateľovi siete zostávajú práva a povinnosti v rámci zmluvy o kapacite, kým prevádzkovateľ prepravnej siete kapacitu neprerozdelí, a to v rozsahu kapacity neprerozdelenej prevádzkovateľom prepravnej siete.
 4. Prevádzkovatelia prepravných sietí pravidelne poskytujú národným regulačným orgánom všetky údaje potrebné na monitorovanie rozsahu, v akom sa používajú zmluvné kapacity s dĺžkou účinnosti zmluvy dlhšou ako jeden rok alebo počas opakujúcich sa štvrtrokov pokrývajúcich najmenej dva roky.“
2. Bod 3.1.1.1 sa mení a dopĺňa takto:
- a) písmeno e) sa nahrádza takto:

„e) vo formáte umožňujúcom stiahnutie, ktorý bol dohodnutý medzi prevádzkovateľmi prepravných sietí a národnými regulačnými orgánmi – na základe stanoviska k harmonizovanému formátu, ktoré poskytuje agentúra – a ktorý umožňuje kvantitatívne analýzy;“
 - b) vkladá sa toto písmeno h):

„h) všetky údaje sa sprístupnia od 1. októbra 2013 na jednej celounieovej ústrednej platforme vytvorenej ENTSOG-om na základe nákladovej efektívnosti.“
3. Do bodu 3.3.1 sa dopĺňajú tieto písmená h), i), j), k) a l):
- „h) výskyt neúspešných právoplatných žiadostí o produkty pevnej kapacity počas jedného mesiaca alebo dlhšie vrátane počtu a množstva neúspešných žiadostí a
 - i) v prípade dražieb, keď produkty pevnej kapacity boli počas jedného mesiaca alebo dlhšie hradené za vyššiu cenu, než je rezervná cena;
 - j) keď v procese obvyklého pridelovania nebol poskytnutý žiadny produkt pevnej kapacity počas jedného mesiaca alebo dlhšie;
 - k) celková kapacita, ktorá bola sprístupnená uplatnením postupov riadenia preťaženia ustanovených v bodoch 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 a 2.2.5 podľa použitého postupu riadenia preťaženia;
 - l) písmená h) až k) sa uplatňujú od 1. októbra 2013.“
-